

Dani evropske baštine: Takmičenje „Mladi kreatori evropske baštine” / Young European Heritage Makers

Takmičenje „Mladi kreatori evropske baštine” pruža djeci i mladima širom Evrope priliku da istraže, interpretiraju i izraze šta za njih predstavlja kulturna baština. Takmičenje ohrabruje aktivno učešće u otkrivanju kulturne baštine i poziva učesnike da svoje poglede podijele kroz kreativne izraze.

Djeca su budućnost očuvanja i promovisanja baštine, a kroz ovo takmičenje želimo da saznamo kako oni doživljavaju svoju lokalnu kulturu, predstavimo njihovo vidjenje široj evropskoj publici i povežemo buduće kreatore baštine jedne s drugima.

Takmičenje „Mladi kreatori evropske baštine” realizuje se u okviru međunarodne manifestacije Dani evropske baštine, koju na nacionalnom nivou koordinira Ministarstvo kulture i medija, u saradnji sa Savjetom Evrope i Evropskom komisijom. Dane evropske baštine širom Evrope obilježavaju potpisnice Evropske konvencije o kulturi, sa ciljem naglašavanja značaja kulturne baštine i motivisanja lokalnih zajednica da se aktivno uključe u njenu zaštitu i očuvanje.

Zemlje i regije koje učestvuju u takmičenju su Jermenija, Finska, Flandrija (Belgija), Italija, Letonija, Crna Gora, Slovenija, Španija, Ukrajina.

Ko može učestvovati?

Takmičenje je otvoreno za mlade ispod 18 godina, u dvije starosne grupe:

- **Starosna grupa 1:** 6–11 godina
- **Starosna grupa 2:** 11–17 godina

Broj članova grupe

- Starosna grupa 1 (6–11 godina): Nema ograničenja u broju članova
- Starosna grupa 2 (11–17 godina): Grupe moraju imati 2 do 4 učesnika da bi bile kvalifikovane za evropski nivo ocjenjivanja.

Formati za slanje radova

Za Starosnu grupu 1 (6–11 godina):

- Video zapisi se ne prihvataju za ovu starosnu grupu
- Prihvatljivi formati su crteži, fotografije ili slike koje djeca sami naprave
- Svaki vizuelni rad mora biti praćen kratkim pisanim objašnjenjem ili pričom (do 800 riječi), koju djeca pišu sama, pojedinačno ili u grupi

Naglasak je na autentičnom, dječijem izrazu. Odrasli mogu pomoći sa tehničkim dijelom (kao što je slanje radova), ali ideje, umjetnički rad i tekstovi moraju doći od djece.

Za Starosnu grupu 2 (11–17 godina):

- Prihvatljivi formati su:

Crna Gora **Ministarstvo kulture i medija**

European Heritage Days
Dani evropske baštine

- Video snimci (do 3 minuta)
 - Crteži, fotografije ili slike
-
- Svi radovi moraju biti praćeni tekstualnim opisom (do 800 riječi) koji pišu mladi sami

Uloga mentora

Mentori (nastavnici, omladinski lideri, stručnjaci za baštinu i sl.) imaju podržavajuću, a ne direktivnu ulogu. Njihova odgovornost je da omoguće mladima da slobodno i sigurno istražuju i izraze segmente kulturne baštine koje smatraju važnim, bez miješanja ili uticaja.

Mentori podržavaju, ali ne vode kreativni proces. Njihove obaveze uključuju:

- Pomoć pri formiranju grupa zainteresovane djece
- Osiguravanje da aktivnosti budu u skladu sa politikom zaštite djece Savjeta Evrope. Prije i tokom realizacije aktivnosti potrebno je konsultovati „Priručnik Savjeta Evrope o učešću djece, za profesionalce koji rade za i sa djecom – Slušaj – Djeluj – Promijeni“, uključujući novu „Rimsku strategiju“ (2022–2027), koju je usvojio Komitet ministara Savjeta Evrope 23. februara 2022. godine, kao i Strategiju EU o pravima djeteta i Evropsku dječju garanciju.
- Omogućavanje sigurnog pristupa mjestima ili materijalima vezanim za baštinu
- Ohrabivanje otvorenog istraživanja
- Pomoć pri organizaciji aktivnosti i slanju radova

Mentori ne smiju:

- Predlagati ili nametati određene teme, mjesta ili tumačenja
- Pisati ili uređivati dječije tekstove ili dizajnirati njihove projekte
- Slati radove koji odražavaju odrasle perspektive umjesto dječijih. Radovi koji su jasno autorstvo ili vođeni od strane odraslih, ili ističu ulogu mentora više nego djece, mogu biti diskvalifikovani na nacionalnom ili evropskom nivou.

Zašto je ovaj pristup važan?

Ovo takmičenje stavlja akcenat na dječije perspektive i kreativnost. Cilj nije da se naprave savršene prezentacije koje vode odrasli, već da se prikaže kako mladi vide i doživljavaju svoju kulturnu baštinu. Time što su djeca autori, podstičemo inkluziju, osnaživanje i autentičnost u obrazovanju o kulturnoj baštini.

Kriterijumi za ocjenjivanje

- Originalnost i kreativnost
- Koliko dobro projekat odgovara na sljedeća pitanja:
 - Šta kulturna baština znači za tebe?
 - Šta znaš o evropskoj baštini?
 - Koju evropsku priču možeš pronaći u baštini koja te okružuje?
 - Koji je najzanimljiviji dio tvoje lokalne baštine?

Saglasnost

Lični podaci učesnika se obrađuju na osnovu saglasnosti. U zavisnosti od godina starosti i nacionalnih zakona, ovu saglasnost daje sam učesnik ili njegov roditelj/staratelj.

Za evropske pobjednike, biće potrebni posebni obrasci za saglasnost za medijsko pokrivanje, posebno u vezi sa posjetom Strazburu.

Nagrade

Starosna grupa 1 (6–11 godina)

Jedan rad iz ove starosne grupe biće izabran kao pobjednik od strane Ministarstva kulture i medija. Izabrani rad dobiće:

- Specijalni poklon paket Dana evropske baštine (European Heritage Days)
- Zvanični sertifikat

Radovi iz ove starosne grupe neće biti razmatrani na evropskom nivou.

Starosna grupa 2 (11–17 godina)

Jedan rad iz ove starosne grupe biće izabran kao nacionalni pobjednik od strane Ministarstva kulture i medija i biće predložen za ocjenjivanje na evropskom nivou. Iz svih nacionalnih izbora biće odabrano 5 najboljih radova u Evropi koji će postati evropski pobjednici.

Pet evropskih pobjednika biće pozvano da u maju 2026. godine posjete Strazbur, gdje će imati priliku da se upoznaju sa drugim mladim kreatorima kulturne baštine, kao i da učestvuju u posjeti evropskim institucijama, uključujući Savjet Evrope i Evropski parlament.

Ključni datumi

1. septembar 2025 – 15. decembar 2025: Organizovanje aktivnosti i slanje radova

20. januar 2026: Rok za nacionalne koordinate da pošalju izabrane radove Sekretarijatu Dana evropske baštine (EHD)

Februar 2026: Evropsko ocjenjivanje radova

Mart 2026: Objavljivanje pobjednika

Maj 2026: Izložba u Strazburu i posjeta za pobjednike iz starosne grupe 11–17 godina

Slanje radova i izbor

Pripremljeni materijal sa pupunjenim prijavnim obrascem treba dostaviti na mejl adresu jelena.sekulovic@mku.gov.me i putem standardne pošte (snimljeno na CD-u ili USB), na adresu Ministarstva kulture i medija, Njegoševa 83, 81000 Cetinje, Crna Gora, do 15. decembra 2025. godine.

Ministarstvo kulture i medija će u prvom krugu evaluacije odabrati po jedan vizuelni materijal za obje starosne grupe. Odabrani materijali biće proslijeđeni na dalju evaluaciju koja će biti realizovana na evropskom nivou, a krajnji pobjednici biće proglašeni u martu 2026.

Svi poslati radovi biće objavljeni na sajtu Young European Heritage Makers | European Heritage Days i promovisani na evropskom nivou, nakon potvrde od strane nacionalnih koordinatora.

Da bi rad bio podoban za evropski nivo ocjenjivanja, radovi koji budu izabrani kao nacionalni pobjednici moraju sadržati opis na engleskom jeziku.